

Statens
servicecenter

Effektivare administration och minskade administrativa kostnader för små myndigheter

Diarienummer: 10240-2016/1211
Datum: 2016-04-13
Finansdepartementet: Fi2015/05652/RS

Statens servicecenter
FE15
801 71 Gävle
Telefon: 0771-456 00 00
E-post: registrator@statenssc.se
www.statenssc.se

Datum
2016-04-11

Dnr
10240-2016/1211

Er beteckning
Fi2015/05652/RS

Regeringen
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Effektivare administration och minskade administrativa kostnader för små myndigheter

Statens servicecenter fick i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att identifiera åtgärder som kan minska de administrativa kostnaderna i samband med användningen av Statens servicecenters tjänster för myndigheter med färre än 100 anställda.

Härmed redovisas uppdraget genom överlämnande av rapporten *Effektivare administration och minskade administrativa kostnader för små myndigheter*.

Detta ärende har avgjorts av generaldirektören Thomas Pålsson efter föredragning av avdelningschefen Lena Darås. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även chefsjuristen Gustaf Johnssén medverkat

Thomas Pålsson
Generaldirektör

Lena Darås
Avdelningschef

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Uppdraget och dess genomförande.....	4
2.1	Statens servicecenters uppdrag	4
2.2	Bakgrund	4
2.3	Berörda myndigheter	5
2.4	Utredningens genomförande	6
2.5	Rapportens disposition	6
3	Förslag som kräver regeringsbeslut.....	7
3.1	Förordningsreglering av ekonomitjänsten för små myndigheter	7
3.2	Avreglering av delar av redovisningen för små myndigheter med mera	8
3.3	Inrättande av kontorshotell för myndigheter	9
4	Åtgärder som Statens servicecenter kan genomföra självständigt.....	12
4.1	Pågående arbete	12
4.2	Nya tjänster.....	12
4.3	Systemlösningar	13
5	Övriga idéer om administrativa förenklingar	15
5.1	Samlad revision för små myndigheter	15
5.2	Redovisningsmyndighet.....	15
5.3	Andra tänkbara förändringar avseende regelverk	16
6	Sammanfattning kostnadsbesparingar	18
5.1.	Förordningsreglering.....	18
5.2.	Förenklade boksluts- och årsredovisningsregler	18
5.3.	Systemkostnader	18
5.4.	Övriga förslag.....	19
5.5.	Summa besparingar.....	19
7	Bilaga: författningsförslag.....	20

1 Sammanfattning

På uppdrag av regeringen har Statens servicecenter identifierat åtgärder som kan minska de administrativa kostnaderna för små myndigheter i samband med användningen av Statens servicecenters tjänster.

Uppdraget avser myndigheter med färre än 100 anställda. Utredningen har dock visat att även många myndigheter som ligger över den gräns som anges i vårt uppdrag upplever administrativa storleksnackdelar. De förslag som redovisas kan i flera fall omfatta även myndigheter som har 100 eller fler anställda.

I arbetet har Statens servicecenters identifierat ett antal områden där myndigheternas administrativa kostnader bör kunna minska. De åtgärder Statens servicecenter föreslår handlar bland annat om förenklingar av regelverken avseende redovisning och de finansiella delarna av årsredovisningen. Andra åtgärder har organisationsfokus och avser olika typer av administrativ samordning. Vidare diskuterar Statens servicecenter nya, tänkbara tjänster för myndigheten såsom tjänster inom upphandlings- och personalområdena, samt systemfrågor.

Flera av de identifierade åtgärderna bör kunna genomföras tämligen omgående, utan att behöva föregås av större utredningar eller författningsändringar. Vissa av förslagen ligger inom respektive myndighets eget ansvarsområde, men även inom Statens servicecenters område.

I vissa fall bedömer Statens servicecenter dock att det krävs beslut av regeringen för att utvecklingsprocessen ska kunna komma vidare. Här vill myndigheten särskilt lyfta fram följande:

- Regeringen bör förordningsreglera om en anslutning för små myndigheter till Statens servicecenters ekonomirelaterade tjänster.
- Regeringen bör göra vissa förenklingar av redovisningen m.m. för små myndigheter. Områden som särskilt bör förenklas är redovisning, bokslut och årsredovisning samt kraven på att tillämpa förordningen om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte avseende e-handel.
- Regeringen bör ge Statens fastighetsverk i uppdrag att inrätta en gemensam kontorslösning, "myndigheternas hus", för myndigheter med färre än 50 anställda.

Statens servicecenter bedömer sammantaget att potentiella besparingar kan komma att uppgå till 15-50 mkr per år.

2 Uppdraget och dess genomförande

2.1 Statens servicecenters uppdrag

I regleringsbrevet för 2016 fick Statens servicecenter följande uppdrag:

Myndigheten ska identifiera åtgärder som kan minska de administrativa kostnaderna i samband med användningen av Statens servicecenters tjänster för myndigheter med färre än 100 anställda.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 april 2016 till regeringen.

2.2 Bakgrund

Myndigheter med få anställda har vissa storleksnackdelar jämfört med större myndigheter. Detta visade bland annat 2006 års förvaltningskommitté, som i sitt delbetänkande konstaterade att kostnaderna för ekonomisk administration är mer betungande för små myndigheter än för stora. Således påvisade kommittén ett ganska starkt negativt samband mellan storlek och kostnader, särskilt i intervallet 0 till 50 årsarbetskrafter.¹

Mot denna bakgrund föreslog kommittén att regeringen skulle vidta åtgärder för att minska framför allt de små myndigheternas administrativa börda genom att anpassa olika administrativa regler till de behov och förutsättningar som gäller för respektive verksamhet. Enligt kommittén skulle ledstjärnan vara att bara sådana krav ska ställas som motiveras av rättssäkerhet och effektivitet eller bidrar till att underlätta regeringens styrning av verksamheterna.

Under de tio år som har gått sedan 2006 års förvaltningskommitté har också ett antal olika åtgärder vidtagits för att förenkla, minska kostnader och anpassa olika administrativa regler till de behov och förutsättningar som gäller för olika myndigheters verksamheter. Bildandet av Statens servicecenter kan sägas ha varit ett led i detta.

Fortfarande förekommer olika administrativa regler som medför relativt sett större kostnader för små myndigheter än för stora. Visserligen har de flesta myndigheter begränsade resurser för administrativa stödprocesser, men de administrativa kostnaderna är proportionellt större för små myndigheter. Det beror på att den administration som behövs för att driva en myndighet i viss mån är oberoende av storleken. Kostnaden för ett ekonomisystem kan vara lika stor oavsett hur många transaktioner som görs i det, vilket medför att kostnaden per

---

¹ SOU 2007:107 *Opinionsbildande verksamheter och små myndigheter*. Delbetänkande från 2006 års förvaltningskommitté.

anställd i en liten myndighet kan vara den dubbla jämfört med i en dubbelt så stor myndighet.

I Statens servicecenters arbete med rapporten har det framkommit vittnesmål från framför allt små myndigheter om att de upplever att kostnaderna för administrativa stödtjänster har ökat. Det innebär att anslagsmedel till viss del måste flyttas från myndigheternas verksamhetsuppdrag till att täcka kostnader för administration.

2.3 Berörda myndigheter

I utredningsarbetet har Statens servicecenter identifierat ett antal områden där myndigheternas administrativa kostnader bör kunna minska. I rapporten redovisar vi därför flera förslag på åtgärder. De förändringar vi föreslår avser olika storlekar av myndigheter.

Enligt Statskontorets rapport *Den offentliga sektorn i korthet 2015* finns det 349 statliga myndigheter. Då ingår även myndigheter som exempelvis har en värmyndighet som är årsredovisningsmyndighet för dem och svarar för deras administration.

Utifrån de frågor som ska behandlas i uppdraget bedömer Statens servicecenter att ett mera ändamålsenligt urvalskriterium är att de berörda myndigheterna ska ingå i den statliga redovisningsorganisationen och upprätta en egen årsredovisning. Enligt Ekonomistyrningsverkets sammanställning *Myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen* finns det 222 sådana myndigheter, vilka är de vi utgår från i rapporten.

Uppdraget avser myndigheter med färre än 100 anställda. Enligt Statens servicecenters bedömning finns det dock skäl att diskutera även andra större myndigheter utifrån att även dessa kan ha storleksnackdelar. För de 222 myndigheter som ingår i den statliga redovisningsorganisationen gäller att:

- 78 myndigheter har färre än 100 anställda
- 95 myndigheter har färre än 150 anställda
- 154 myndigheter har färre än 500 anställda

Mot denna bakgrund kan antas att även många myndigheter som ligger över den gräns som anges i uppdraget upplever administrativa storleksnackdelar. De möjliga förändringar som diskuteras i utredningen omfattar därför i flera fall även myndigheter som har fler än 100 anställda.

De mindre myndigheterna utgör ingen homogen grupp vare sig i fråga om verksamhet eller finansiering. De bedriver olika typer av verksamhet och finns inom samtliga departementsområden. Deras förvaltningsanslag spänner från 5-10 miljoner kronor upp emot 150 miljoner kronor. Bland små myndigheterna finns även myndigheter som disponerar sakanslag på allt från 120 miljoner kronor upp till så mycket som 1,9 miljarder kronor (statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning som hanteras av Myndigheten för yrkeshögskolan).

De flesta av de berörda myndigheterna är redan kunder till Statens servicecenter. Av de 78 myndigheter i den statliga redovisningsorganisationen som har färre än 100 anställda är det i dag 75 myndigheter som är kunder till Statens servicecenters hela eller delar av ekonomi- och lönetjänster. De 61 små myndigheter (under 150 anställda) som Statens servicecenter idag gör bokslut för utgör i storleksordningen 1,5 procent av förvaltningskostnaderna på statsbudgeten.

2.4 Utredningens genomförande

Utredningen har genomförts under en begränsad tidsperiod med ambitionen att översiktligt identifiera lämpliga områden där olika typer av administrativa förenklingar kan minska små myndigheters kostnadsmässiga storleksnackdelar.

I arbetet har vi inhämtat synpunkter från företrädare för fem små myndigheter och från avdelningen för statlig redovisning vid Ekonomistyrningsverket (ESV).

Till stor del har dock idéerna och underlagen till de förslag som lämnas i rapporten genererats av medarbetare på Statens servicecenter som dagligen har dialog med de små myndigheterna och genom dessa erfarenheter har identifierat lämpliga förändringar.

2.5 Rapportens disposition

I det följande avsnitten redovisas åtgärder som Statens servicecenter bedömer bör kunna minska i synnerhet de små myndigheternas administrativa kostnader. Åtgärderna tar sikte på att Statens servicecenter kan hantera små myndigheter på ett betydligt mer kostnadseffektivt sätt än vad som är möjligt idag och på så sätt skapa förutsättningar för minskade kostnader. Åtgärderna är indelade i tre grupper:

- I kapitel 2 behandlas förslag som kräver att regeringen fattar beslut för att utvecklingsprocessen ska kunna komma vidare.
- I kapitel 3 behandlas åtgärder som Statens servicecenter kan genomföra självständigt redan utifrån nuvarande reglering.
- I kapitel 4 diskuteras andra idéer om administrativa förenklingar.
- I kapitel 5 redovisas sammanvägda besparingsmöjligheter

3 Förslag som kräver regeringsbeslut

3.1 Förordningsreglering av ekonomitjänsten för små myndigheter

I dag är det frivilligt för myndigheter att ansluta sig till Statens servicecenter. Som framgått av avsnitt 1.3 har de flesta av de små myndigheterna valt att köpa myndighetens ekonomi- och löneadministrativa tjänster. Den höga anslutningsgraden bland små myndigheter innebär stordriftsfördelar inom dessa tjänster. För att dessa stordriftsfördelar ska kunna tas tillvara fullt ut föreslår Statens servicecenter att regeringen föreskriver att små myndigheter med färre än 100 anställda ska vara anslutna till Statens servicecenters ekonomitjänster inklusive systemlösning.

En förordningsreglerad anslutning av de små myndigheterna till Statens servicecenters ekonomitjänster skulle medföra en rad fördelar. Bland annat skulle myndigheten kunna förenkla den ekonomiadministrativa hanteringen genom att införa gemensamma lösningar där verksamheten inte ställer krav på särlösningar. Det handlar till exempel om att använda en gemensam kontoplan, gemensamma register och att kunna tillämpa central administration av många myndigheter vid ett och samma tillfälle. Förordningsstyrd anslutning ger också regeringen möjlighet att sätta ett avgiftstak för dessa myndigheter.

Med en standardiserad, obligatorisk kontoplan skulle konteringen kunna hanteras på ett mer rationellt sätt. Det handlar exempelvis om att rapporter skulle kunna byggas upp mer standardmässigt och om att instruktioner, resultat- och balansräkning skulle kunna genereras centralt. Statens servicecenter kan i viss mån arbeta med detta redan i dag, t.ex. pågår arbete med ett pilotprojekt för att skapa en gemensam databas med gemensam kontoplan m.m. Men med en förordningsstyrd anslutning har myndigheten större möjligheter att införa gemensamma lösningar. Detta bör lämpligen ske stegvis och i samråd med myndigheterna.

För att fullt ut utvinna stordriftsfördelarna med att samlat hantera ekonomitjänster för samtliga små myndigheter, krävs också att det finns en gemensam systemlösning. På så vis skulle Statens servicecenter kunna göra förenklingar även i systemarbetet, vilket i dag är kostnadskrävande att hantera.

Att samlad hantering medför kostnadsbesparingar visar också erfarenheterna från en ny tjänst (ekonomiadministration inklusive systemlösning) som Statens servicecenter redan har infört och som ett antal myndigheter har valt att ta del av. Med denna tjänst kan Statens servicecenter göra ett flertal förenklingar. Givetvis

skulle stordriftsfördelen i detta bli större ju fler myndigheter som ingår i en gemensam lösning.

Utöver dessa stordriftsfördelar så medför dessa lösningar – som bygger på att berörda myndigheter finns i systemlösning hos Statens servicecenter– också tidsbesparingar i myndigheternas arbete med systemfrågor. Stora besparingar skulle kunna göras om inga resurser hos kunden skulle behövas för att ägna tid åt systemfrågor inklusive avrop och upphandling.

Se förslag till förordningstext för anslutning i bilaga.

3.2 Avreglering av delar av redovisningen för små myndigheter med mera

3.2.1 Förenklad hantering av årsredovisning och bokslut

Statens servicecenter konstaterar att antalet timmar som krävs för att genomföra ett årsbokslut och färdigställa de finansiella delarna i årsredovisningen är proportionellt sett större vid små myndigheter än vid stora. Oavsett storlek lyder myndigheter under samma regelverk och tiden för att ta fram och stämma av poster i bokslutet är nästan densamma oavsett de enskilda posternas storlek. Den tiden hänger också samman med myndighetens komplexitet.

Statens servicecenter anser att hanteringen av i synnerhet små myndigheters bokslut skulle kunna ske förenklad, mer samlad och därmed mer kostnadseffektivt. Det utan att regeringen skulle förlora väsentlig finansiell information.

Mot denna bakgrund föreslår Statens servicecenter att förutsättningarna för förenklad hantering av årsredovisning och bokslut analyseras närmare. I analysen bör bland annat följande möjligheter övervägas:

- Möjlighet att kunna "stänga böckerna" efter större periodiseringar och inte göra en komplett årsredovisning med finansiella delar utan en årsredovisning med resultat- och balansräkningar och en resultatredovisning i enlighet med regleringsbrev. Detta innebär t ex att noter inte behöver göras och att det ibland omfattande arbetet med periodiseringar kraftigt kan reduceras.
- Möjlighet för Statens servicecenter att göra ett "koncernbokslut" som innebär ett bokslut inklusive de finansiella delarna för små myndigheter som kollektivt, inte för varje enskild myndighet.

Om redovisningen förenklas på det sätt som förordas för de 95 små myndigheter som har färre än 150 anställda bedömer Statens servicecenter att deras kostnad kan åtminstone halveras, det vill säga minska med minst ca 60 000 kronor per myndighet och år. Sammantaget skulle det ge en besparing på 6 miljoner kronor årligen för staten.

För att genomföra dessa förenklingar krävs ändringar i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Författningsförslag redovisas i bilaga. Ytterligare översyn bör göras för att se om förenkling kan ske utöver de föreslagna ändringarna.

3.2.2 Behov av översyn av e-handel för små myndigheter

I dag innebär kraven avseende inköp via e-handel att statliga myndigheter med 50 anställda eller fler ska hantera sina utgående beställningar elektroniskt.² Enligt Statens servicecenters bedömning är dock dessa krav idag i allmänhet inte ändamålsenliga för små myndigheter p.g.a. låga inköpsvolymerna. Kostnaderna för små myndigheter blir därför oproportionerligt höga. Vidare så finns ett sällananvändarproblem, d.v.s. att de små myndigheterna inte gör frekventa inköp vilket innebär att det blir administrativt betungande att sätta sig in i e-handelssystemet varje gång ett avrop ska göras. Systemkostnaderna styrs av upphandlingsresultatet och en ambition är att uppnå mer ändamålsenliga prismodeller. Frågan om myndigheter med mindre inköpsvolymerna ska vara anslutna till e-handel bör därför utredas. I en sådan översyn kan det finnas skäl att överväga om en samlad anslutning kan och bör ske av myndigheter som Statens servicecenter har som kunder. Med en sådan lösning skulle den elektroniska handeln kunna effektiviseras på flera sätt:

- Om alla beställningar hanteras elektroniskt kan man följa upp behovet av varor och tjänster. Det ger underlag för mer precisa krav i nya upphandlingar, vilket i sin tur leder till bättre priser.
- Att styra inköpen till befintliga ramavtal och avtalat sortiment gör det möjligt att säkerställa att kunderna tar del av gällande priser och rabatter och även handlar på etiska och miljömässiga grunder.
- Genom att hantera beställningar och fakturor elektroniskt kan fakturor matchas automatiskt mot beställningen och periodiska fakturor kan slussas vidare för betalning utan manuell hantering.

3.3 Inrättande av kontorshotell för myndigheter

3.3.1 Bakgrund

Kontorsstöd och lokalsamverkan

Kontorsstöd som tjänst är vanligt förekommande i näringslivet och många företag bedriver sin verksamhet i s.k. kontorshotell. Statens fastighetsverk är, inom ramen för myndighetens ordinarie uppgifter, hyresvärd för flera myndigheter. De tjänster som verket tillhandahåller omfattar lokaler och installationer. Tjänsten motsvarar alltså den som tillhandahålls av kommersiella hyresvärdar och fastighetsägare.

Det förekommer också olika typer av egeninitierad samverkan mellan myndigheter kring lokaler och gemensam service. Ett exempel är det nät av servicekontor som Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket

---

² Se förordning (2003:770) om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte.

byggt upp. Dessa servicekontor finns ofta i anslutning till Arbetsförmedlingens lokaler.

Det finns även exempel på andra typer av kontorsgemenskap och lokalsamverkan, där myndigheter sinsemellan avtalar om gemensamma resurser, fördelning av kostnader med mera. Ett exempel är myndighetsnätverket i Sundsvall. Även i Stockholmsområdet delar myndigheter på lokaler.

Utvecklingsområden

Tjänster kring vaktmästeri, fastighetsskötsel, lokalvård och andra liknande lokalt utförda kontorsnära tjänster skulle med fördel kunna koordineras speciellt mellan mindre myndigheter som har verksamhet inom samma geografiska närområde. Detta skulle dels kunna ge en ökad servicenivå till dessa verksamheter, dels leda till mer effektivt utnyttjande av statens resurser.

Genom att samordna inköp av kontorsmateriel kan stora volymer uppnås, vilket kan möjliggöra en mer rationell hantering och volymrabatter. Exempelvis kan logistikflödet för organisationer med geografisk spridning samordnas, vilket kan sänka transportkostnaderna.

En relaterad fråga gäller IT-stöd. Detta är ett område som redan i dag kännetecknas av samordning av styrning och inköp. Många organisationer som inför central hantering av IT-stöd börjar med användarnas datorer, telefoni, skrivare och kopiatorer. Utrustningen har ofta en liknande funktionalitet som ger användarna liknande värde oavsett om leverantörsval görs centralt eller lokalt. Det innebär att samordning av IT-stöd kan vara lämpligt att koncentrera i ett gemensamt kontorsstöd.

På flera områden som rör kontorsstöd finns statliga ramavtal. Användning av dessa ramavtal förutsätter kunskaper om avtalen och resurser för att genomföra bra konkurrensutsättningar och avrop. Genom samordning och gemensamma lösningar kan dessa avtal utnyttjas bättre. Samordningen innebär att avrop kan göras samlat istället för att varje myndighet gör sina egna avrop.

Behovet av en bättre samordning och gemensamma kontorslösningar

Statens kostnader för lokaler fortsätter att öka i snabbare takt än konsumentprisindex och lokalkostnaden per anställd ökar. För mindre myndigheter kan detta förväntas vara extra kännbart. Det finns därför anledning att bättre utnyttja möjligheterna till effektivisering inom områdena lokaler och kontorsservice.

Syftet är att skapa förutsättningar för att minska kostnaderna för enskilda myndigheter, liksom för staten som helhet, och göra det möjligt för myndigheterna att fokusera på kärnverksamheten.

3.3.2 Förslag

Statens servicecenter föreslår att regeringen ger Statens fastighetsverk i uppdrag att inrätta en gemensam kontorslösning för myndigheter med färre än 50 anställda.

De minsta myndigheterna är i stor utsträckning lokaliserade till Stockholm. I första hand ska den gemensamma kontorslösningen lokaliseras till Stockholmsområdet. Syftet är att bidra till lägre lokalkostnader för myndigheter i Stockholm. Lösningen bör också vara tillgänglig för myndigheter som bedriver sin verksamhet och är lokaliserade till andra orter men som också hyr lokaler i Stockholm.

En utgångspunkt för uppdraget bör vara att Statens fastighetsverk ska tillvarata erfarenheter från lösningar för gemensamt kontorsstöd som finns i dag inom staten. Därvid bör särskilt uppmärksammas vad som ingår i stödet, om stödet utförs i egen regi eller upphandlas samt behovet av ytterligare samverkan. Myndigheten bör också, i den mån det är relevant, tillvarata näringslivets erfarenheter av kontorshotell.

Statens fastighetsverk bör särskilt beakta hur anpassning till förändringar och ändrade förutsättningar kan vägas mot förutsebarhet vad gäller framtida behov för berörda myndigheter och hur ett gemensamt kontorsstöd kan organiseras utan att det uppstår överkapacitet.

En utgångspunkt bör vara att samarbete i dessa frågor ska bygga på frivillighet. Fastighetsverket bör kartlägga vilket intresse som finns hos myndigheterna av att använda sig av tjänsten samt avtalstider och andra relevanta villkor i befintliga lokalhyresavtal. Utifrån detta ska Fastighetsverket till regeringen redovisa en plan för myndigheternas anslutning till tjänsten.

Fastighetsverket bör kartlägga och till regeringen redovisa hur stora resurser som myndigheterna avsätter för lokalfrågor och uppskatta kostnaderna för planering, ledning och genomförande av kontorsstöd. En bedömning ska redovisas av vilken besparingspotential som kan ligga i en utbyggnad av gemensamma lösningar när det gäller lokaler och kontorservice i olika delar av landet.

Statens fastighetsverk bör vidare analysera på vilka orter det finns förutsättningar för ett gemensamt kontorsstöd som skulle kunna bidra till effektivare verksamhet.

4 Åtgärder som Statens servicecenter kan genomföra självständigt

4.1 Pågående arbete

4.1.1 Effektivisering av arbetsprocesser

Våren 2014 beslutade Statens servicecenters generaldirektör om sex strategiska utvecklingsprojekt. Ett av dessa var ett uppdrag till tjänsteleverande avdelningar att arbeta med kartläggning, effektivisering och förbättring av arbetsprocesserna. Effektiviseringsarbetet börjar ge resultat genom att kundmyndigheter kan anslutas utan att Statens servicecenter behöver rekrytera mer personal. Processarbetet är fortsatt prioriterat och nödvändigt för att uppnå de stordriftsfördelar som är mervärdet av att vara ansluten till Statens servicecenter.

Det är lättare för Statens servicecenter att effektivisera tjänsterna när myndigheten ansvarar för hela leveransen gentemot en kundmyndighet. Myndighetens målsättning är att fler och fler myndigheter ska köpa alla ekonomitjänster. Statens servicecenter arbetar även med att se över våra servicenivåer så att gränsdragningen blir tydlig mellan vad servicecentret och kundmyndigheten ansvarar för. Det underlättar myndighetens tjänsteleverans och minimerar otydlighet om ansvarsfördelningen som riskerar leda till ineffektivitet och därmed högre kostnader.

Under 2016 bedriver Statens servicecenter ett arbete med att utveckla arbetsprocesserna för de mindre myndigheterna, förtydliga vad som ingår i tjänsten och inte, samt vem som gör vad av kundmyndighet respektive Statens servicecenter.

4.2 Nya tjänster

Statens servicecenter arbetar kontinuerligt med att ta fram nya tjänster för att ge samtliga myndigheter oavsett storlek, effektivare stöd och administration. Små kundmyndigheter har framfört önskemål om utökning av Statens servicecenters tjänsteutbud på flera områden, till exempel:

- Personaladministration
- Upphandling
- Controllerfunktion
- Juridiska tjänster

- Tillhandahållande av diariesystem
- Ta fram standardpaket avseende olika typer av interna regler och policydokument kring t ex resor eller upphandling.

De små myndigheterna kan inte hålla sig med egen expertkompetens inom dessa områden och alternativet är att anlita externa konsulter. En lösning där Statens servicecenters tillhandahåller dessa tjänster borde både kunna effektivisera och minska kostnaderna för myndigheterna. Det borde också kunna höja kvaliteten i de fall specialister anlitas. I dag tillhandahåller Statens servicecenter tjänster som ekonomiansvarig, ekonomikonsult, ekonomicontroller, redovisningskonsult och liknande till myndigheter av samtliga storlekar. Vi anser att detta utbud bör breddas och erbjudas myndigheter oavsett storlek.

Vi kan också här nämna att Statens servicecenter bör standardisera och paketera tjänsteutbudet ytterligare så att det anpassas till de små myndigheterna. Exempel på detta är att ta fram förslag på standardiserade ekonomimodeller för små myndigheter, gemensamma underlag till olika policys, uppföljningsrapporter, blanketter med mera.

4.3 Systemlösningar

Nuvarande ramavtal och nuvarande systemlösningar inom ekonomi- och personaladministration ger inte Statens servicecenter förutsättningar att effektivisera tjänsteleveransen i den utsträckning som är önskvärd. Det saknas bland annat funktioner som underlättar hanteringen av många myndigheter. Dessutom saknar nuvarande avtal flexibla lösningar för myndigheter som inte har så höga krav på funktionalitet och säkerhet.

Kostnaderna blir oproportionerligt höga för myndigheter som inte har sådana höga krav. Hänsyn till detta måste tas när system för såväl ekonomi- som lönehantering upphandlas.

En del av lösningen på dessa problem vore att införa en samlad redovisningsmyndighet för små myndigheter (se vidare avsnitt 4.2). Med en sådan skulle det skapas större förutsättningar för att minska systemkostnaderna. Det då man sannolikt kan driva anslutning och migrering som ett gemensamt projekt för alla dessa myndigheter och i högre grad dela systemlösning. Detta skulle med stor sannolikhet möjliggöra lägre systemkostnader även med dagens avtal.

Att systemkostnader kan utgöra ett betydande problem för i synnerhet mindre myndigheter har Statens servicecenter fått många vittnesmål om, till exempel:

- "Som s.k. fullservicekund är jag mindre intresserad av vilka system som stödjer administrationen, för mig är det viktigast att få en effektiv och bra leverans, inte vilket system som finns".
- "Systemkostnader har nått fullständigt oacceptabla nivåer".

- "Systemkostnader och kravet på kompetens avseende systemadministration inom den egna myndigheten är de i särklass största utmaningarna för en liten myndighet."
- "Vi är gärna pilotmyndighet vid test av andra enkla systemlösningar".

Sammantaget bedömer Statens servicecenter att mer utvecklade, anpassade och i vissa fall förenklade systemlösningar inom ekonomi- och löneadministration skulle kunna medföra väsentligt sänkta kostnader för staten som helhet och för enskilda, i synnerhet mindre, myndigheter.

5 Övriga idéer om administrativa förenklingar

Utöver de förslag som redovisats i föregående kapitel vill Statens servicecenter även föra fram nedanstående idéer om att förenkla regelverket med mera för små myndigheter. Utgångspunkten är även här att alla myndigheter, oavsett storlek, i dag lyder under samma regelverk oavsett hur stor eller komplex verksamheten är. I syfte att minska administrationskostnaderna för små myndigheter förordas olika typer av förenklingar i administrationen för dessa.

5.1 Samlad revision för små myndigheter

I dag reviderar Riksrevisionen ekonomihanteringen hos varje myndighet, även om Statens servicecenter sköter ekonomihanteringen och gör årsredovisningen. Det skulle istället eventuellt kunna göras, i vart fall delvis, samlat hos Statens servicecenter. Ansvaret kvarstår hos den enskilda myndigheten, men dialogen kan ske med och hos Statens servicecenter. I dag måste den enskilda myndigheten ha egen kompetens för att kunna svara på frågor om Statens servicecenters arbete, vilket inte skulle behövas om revision görs hos Statens servicecenter. Kundmyndigheten är ändå alltid ansvarig fullt ut. En idé är att Riksrevisionen skulle kunna ta frågeställningar kring den "tekniska ekonomihanteringen" direkt med Statens servicecenter. Redan idag bistår Statens servicecenter Riksrevisionen med data i elektronisk form för kundmyndigheternas räkning.

5.2 Redovisningsmyndighet

Som vi påpekade i avsnitt 1.2 har i synnerhet små myndigheter begränsade resurser för administrativa stödprocesser. Att hantera stödverksamhet samlat för många myndigheter medför därför stordriftsfördelar.

Ett område där det enligt Statens servicecenters mening borde vara möjligt att utvinna ytterligare stordriftsfördelar är myndigheternas arbete med sin redovisning. De förslag till förenklingar som lämnats i avsnitt 2.2 bygger på att varje myndighet är ansvarig för sin egen redovisning. Dessa förenklingar kan genomföras snabbt och utan omfattande organisatoriska åtgärder. Statens servicecenter bedömer att det finns skäl för regeringen att på längre sikt överväga inrättandet av en särskild "redovisningsmyndighet" som samlat skulle hantera redovisningen för många små myndigheter. Med en sådan redovisningsmyndighet skulle redovisning och revision kunna effektiviseras genom att samlat hantera redovisningen och årsbokslut. Resultatredovisningen skulle även fortsättningsvis göras för varje enskild myndighet. Myndigheternas ställning i övrigt i förhållande till regeringen och till andra myndigheter skulle inte förändras genom åtgärden.

I princip skulle en redovisningsmyndighet kunna bygga på följande utgångspunkter:

- De enskilda myndigheterna får ett eget kostnadsställe vilket möjliggör fullständig uppföljning av intäkter och kostnader för myndigheten.
- Bokslut och årsredovisning upprättas gemensamt för samtliga ingående myndigheter.
- Myndigheterna skulle eventuellt kunna grupperas efter typ, t.ex. myndigheter inom kultursektorn.
- Alla i redovisningen ingående moment kan göras gemensamt för de ingående myndigheterna. Exempelvis arbetsgivardeklaration, rekvisition av ingående moms, rapportering till statsredovisningen.

Systemet betraktas som ett samlat system. Det innebär lägre kostnader för konsulter och licenser, gemensamma register för t.ex. leverantörer, gemensam kontoplan, gemensam kodsträng, gemensamt anläggningsregister, räntekonto.

Exakt vilka delar som kan och inte kan göras gemensamt behöver utredas närmare i särskild ordning.

5.3 Andra tänkbara förändringar avseende regelverk

5.3.1 Se över räntekontomodellen

I dag tillämpas två typer av konton och redovisningsflöden för betalningar: räntekonto och SCR-konto. I princip kan sägas att förvaltningsanslagen går över räntekontot och transfereringarna över SCR-kontot. SCR genererar ingen ränta vilket räntekontot gör. Att ha två konton medför ett relativt stort merarbete, i synnerhet för små myndigheter. Svårigheterna handlar bland annat om att betalningar lätt hamnar i fel flöde och att det inte alltid är självklart vilken typ av betalning det rör sig om, vilket då kräver analys och ombokning. Vidare tar det också mer tid att stämma av två konton än ett.

Mot denna bakgrund finns det enligt Statens servicecenters mening skäl att se över räntekontomodellen. Idéer på detta område har även framförts tidigare.³

5.3.2 Eventuellt bör regeringen fastställa investeringstak

För att administrera dagens lånesystem för anläggningstillgångar behöver myndigheterna göra ett antal arbetsinsatser i samband med att de tar upp lån, amorterar och gör avstämningar. För i synnerhet små myndigheter är det onödigt belastande.

Statens servicecenter bedömer att samma styreffekt skulle kunna uppnås genom att regeringen istället för lånetak fastställer investeringstak. Förslaget innebär att regeringen behöver göra förändringar i kapitalförsörjningsförordningen som

---

³ Se Ekonomistyrningsverkets rapport *Utvärdering av modeller för lån till anläggningstillgångar som används i myndigheternas verksamhet respektive räntekonto med kredit* (ESV 2007:43).

innebär att undantag från kravet på lån införs för små myndigheter. Det kan också övervägas om det bör införas en minsta beloppsgräns för vad som ska bokföras som anläggningstillgångar. Åtgärder av detta slag skulle medföra betydande besparingar i hantering och avstämning.

5.3.3 Överväg beloppsgräns för rekvisering av ingående moms

Enligt Statens servicecenters bedömning är dagens modell för rekvisering av ingående moms onödigt frekvent för i synnerhet små myndigheter. Statens servicecenter anser att regeringen därför bör överväga att införa en beloppsgräns för rekvisering av ingående moms. För små myndigheter är det tillräckligt om sådan rekvisering sker en gång per år.

6 Sammanfattning kostnadsbesparingar

5.1. Förordningsreglering

Nedan redovisas exempel på Statens servicecenters avgift för en komplett leverans inom tjänsteområdena lön, elektronisk fakturahantering samt ekonomiadministrativa tjänster inklusive årsbokslut. Motsvarande kostnader om arbetsuppgifterna utförs i egen regi inom myndigheten har beräknats och framgår också nedan. Uppgiften om myndighetens egen regi-kostnad är hämtad från Statens servicecenters rapport Kostnadsjämförelse: Statens servicecenter – Drift i egen regi. Angiven avgift är hämtad från den nu aktuella avgiftslistan för motsvarande tjänster. Beräkningen avser en myndighet med 40 anställda och 1 500 leverantörsfakturor. Statens servicecenters avgift blir 1 255 tkr gentemot motsvarande egen regi-kostnad 1 889 tkr.

De flesta myndigheter med färre anställda än 100 är redan kunder helt eller delvis. Den inbesparing som kan beräknas avser således den utökning av tjänsterna som blir aktuell och som kan utföras till lägre kostnad hos Statens servicecenter, samt den inbesparing som kan göras genom att arbetet hos Statens servicecenter kan effektiviseras om alla myndigheter ingår i tjänsten. En exakt beräkning låter sig inte göras inom denna utrednings ram, men en bedömd summa om 10 mkr per år anges här ändå.

5.2. Förenklade boksluts- och årsredovisningsregler

Att göra ett bokslut och de finansiella delarna av årsredovisningen tar i genomsnitt 100 timmar för en myndighet med färre än 100 anställda, vilket innebär en kostnad för myndigheten på ca 120 tkr. Om förenklade regler införs som innebär att många moment inte behöver göras, alternativt kan göras gemensamt, så kan inbesparingen beräknas till åtminstone ca 5 mkr per år. (78 myndigheter x cirka 60 tkr).

5.3. Systemkostnader

Systemkostnaderna utgör en icke oväsentlig del av kostnaderna för att tillhandahålla tjänster från Statens servicecenter. Upphandling av nya system har inletts. Vad kostnaderna blir framöver kommer att styras av upphandlingsresultaten. Det är Statens servicecenters ambition att minska systemkostnaderna och att arbeta för effektiva system och effektiva rutiner både vad avser system och i övrigt. Det är dock svårt att beräkna vilka kostnadsbesparingar som kan göras totalt, eftersom det styrs av upphandlingsresultat och vårt övriga effektiviseringsarbete samt den

tidsbesparing som kan göras genom att kundmyndigheterna inte behöver ägna tid åt systemfrågor.

5.4. Övriga förslag

Samtliga förslag bedöms innebära kostnadsbesparingar för myndigheterna och således också för staten. Den besparingspotential som följer av olika förslag kan dock vara svåra att beräkna. En mer detaljerad beräkning kräver att åtgärderna utarbetas konkret och mer detaljerat än som är möjligt inom ramen för denna rapport. Exempelvis beror besparingen genom införande av kontorshotell på antalet myndigheter, vilken hyresnivå som blir aktuell etc.

5.5. Summa besparingar

Totalt sett skulle dessa förslag i de delar som besparingarna kan beräknas, således kunna innebära besparingar på i storleksordningen åtminstone 15 mkr per år. En väsentlig besparing är också att myndigheterna inte behöver ägna tid för administrativa frågor av olika slag och inte behöver upprätthålla expertkompetens. Besparingar är inte beräknade för samtliga förslag då det kräver ytterligare utredning som inte ryms inom detta uppdrag eller beror på omständigheter som vi inte kan råder över, t ex utfall i upphandlingar.

Statens servicecenter bedömer sammantaget att potentiella besparingar kan komma att uppgå till 15-50 mkr per år.

7 Bilaga: författningsförslag

Förordning om ändring i förordningen (2015:665) om statliga myndigheters användning av Statens servicecenters tjänster
utfärdad den...

Regeringen föreskriver i fråga om förordningen (2015:665) om statliga myndigheters användning av Statens servicecenters tjänster

dels att nuvarande 2 § ska betecknas 3 §,
dels att det i förordningen ska införas en ny paragraf, 2 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Bestämmelser om förhållandet mellan myndigheterna och Statens servicecenter, vad avser överenskommelser, samverkan och avgifter, finns i förordningen (2012:208) med instruktion för Statens servicecenter.

**2
§**

Myndigheter med färre än 100 anställda ska vara anslutna till Statens servicecenters ekonomiadministrativa tjänster.

Denna förordning träder i kraft den ...

På regeringens vägnar

NN

NN

(.....departementet)

Förordning om ändring i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

utfärdad den...

Regeringen föreskriver 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Förordningen gäller för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen.

Förordningen gäller för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen.

För affärsverken gäller 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 och 5–8 §§, 4 kap., 5 kap. 1–6 och 8–12 §§, 7 kap. 2 och 3 §§, 8 kap. 1 § tredje stycket första och andra meningarna samt 10 kap. I de fall affärsverken disponerar anslag på statsbudgeten gäller även 6 kap. 1 § och 9 kap. 3 §.

För affärsverken gäller 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 och 5–8 §§, 4 kap., 5 kap. 1–6 och 8–12 §§, 7 kap. 2 och 3 §§, 8 kap. 1 § tredje stycket första och andra meningarna samt 10 kap. I de fall affärsverken disponerar anslag på statsbudgeten gäller även 6 kap. 1 § och 9 kap. 3 §.

För myndigheter med färre än 100 anställda gäller inte 1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 6 kap. 1 § samt 7 kap. 1 §.

Denna förordning träder i kraft den ...

På regeringens vägnar

NN

NN

(.....departementet)

Förordning om ändring i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring

utfärdad den...

Regeringen föreskriver att 10, 20 och 21 §§ förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

I samband med att den löpande bokföringen avslutas skall sådana poster som är nödvändiga för att bestämma räkenskapsårets intäkter och kostnader och den finansiella ställningen på balansdagen bokföras.

I samband med att den löpande bokföringen avslutas skall sådana poster som är nödvändiga för att bestämma räkenskapsårets intäkter och kostnader och den finansiella ställningen på balansdagen bokföras.

20 §

För varje sammandragen post i den balansräkning som skall ingå i årsredovisningen skall, om inte postens sammansättning klart framgår av bokföringen i övrigt, de belopp som ingår i posten specificeras i en särskild förteckning.

För myndigheter med färre än 100 anställda behöver endast periodavgränsningsposter som är större än 5 % av anslaget bokföras.

För varje sammandragen post i den balansräkning som skall ingå i årsredovisningen skall, om inte postens sammansättning klart framgår av bokföringen i övrigt, de belopp som ingår i posten specificeras i en särskild förteckning.

21 §

Utöver vad som i övrigt följer av bestämmelserna i denna förordning skall bokföringen vara så ordnad att

1. redovisningen mot statsbudgetens anslag och inkomstitlar sker i enlighet med de bestämmelser som generellt reglerar sådan redovisning,
2. den tillgodoser de specifika krav på redovisningen som anges i regleringsbrev och övriga bestämmelser,

Första stycket ska inte tillämpas av myndigheter med färre än 100 anställda.

Utöver vad som i övrigt följer av bestämmelserna i denna förordning skall bokföringen vara så ordnad att

1. redovisningen mot statsbudgetens anslag och inkomstitlar sker i enlighet med de bestämmelser som generellt reglerar sådan redovisning,
2. den tillgodoser de specifika krav på redovisningen som anges i

3. den tillgodoser av Ekonomistyrningsverket specificerade krav på dels finansstatistisk information, dels information för upprättande av årsredovisning för staten.

Rapportering till statsredovisningen skall ske i den omfattning som Ekonomistyrningsverket föreskriver.

regleringsbrev och övriga bestämmelser,

3. den tillgodoser av Ekonomistyrningsverket specificerade krav på dels finansstatistisk information, dels information för upprättande av årsredovisning för staten.

Rapportering till statsredovisningen skall ske i den omfattning som Ekonomistyrningsverket föreskriver.

För myndigheter med färre än 100 anställda lämnas finansstatistik årligen i samband med årsbokslutet.

Denna förordning träder i kraft den ...

På regeringens vägnar

NN

NN

(.....departementet)